حقائق اتمیک در فضای علم حضوری عقلانی

اگر علم حضوری نفسانی را ملاحظه کنیم، خیلی زرق و برق دارد. اما اگر بگوییم ما دو جور علم حضوری داریم، در علم حضوری در فضای عقل حرف دراویوس خیلی پیشرو نیست. در فضای عقلانیات واقعاً حقائق اتمی قابل انکار نیست و قشنگ میتوان برای آنها حرف زد و فضایش هم که مادی نیست.

شاگرد: این مربوط به اولیات است؟

استاد: نه، اولیات که مربوط به علم حصولی است.

شاگرد: منظورتان مثلاً محال بودن اجتماع نقیضین است؟

استاد: اجتماع النقیضین مستحیلٌ حصولی است.

شاگرد: در فضایی که انسان خودش را میبابد که خودش غیر از این نیست.

استاد: منظور من شهود کردن واقعیت آن توسط عقل است. اما وقتی تبدیلش میکنند و میگویند «التناقض محال»، این، قضیه است و علم حصولی است. اگر به راحتی بتواند آن علم حضوری را به قضایای تبدیل کند، ما به آن، اولیات یا بدیهیات میگوییم. ولی علی ای حال این را بفهمیم که ما یک علم حضوریای داریم که ریختش ریخت حضور عقلانی است، نه حضور احساس. اگر فضای طلق ابنسینا را یادتان باشد، عرض کردم که آن تجردی که شما احساسش میکنید، تجرد نفسانی است. علم حضوری نفسانی است که ابنسینا گفت انسان را در فضای طلق قرار بدهید و الاّ در جایی که عقل میخواهد به علم حضوری تعقل کند، نیازی به احساس و نیاز به بدن و نفس ندارد. ولو فعلاً تا زمانیکه در اینجا هستیم، محتاج هستیم. فلاسفه مشاء تقسیمبندی رباعی خوبی داشتند؛ میگفتند عقل بالقوه، عقل بالملکه، عقل بالفعل، عقل مستفاد. عقل مستفاد دیگر کاری به بدن ندارد؛ عقل مستفاد به این صورت است؛ علم حضوری به معقولات است. لذا بعداً عرض میکنم که از نظر طلبگی اشکالات ایشان خیلی پر زرق و برق است، اما روی مبانیای که اینها میگویند؛ همان چیزی که استادش هایدگر گفت: دازاین(Dasein). دازاین ِاو باید بررسی شود؛ این خصوصیاتی که الآن صحبت میشود، بهصورت مبهم است و آن اصطلاح، قابلیت این را دارد که ما آن را به اشراقمحور و پایهمحور تقسیم کنیم. یعنی او در مبانی خودش حتماً قسم نخورده که باید مبانی ما فقط فیزیکالیسم باشد. آنها اینطور نیستند.

پس اشکالی که ایشان داشت، این است: میگوید هوش مصنوعی ممکن نیست تا آخر کار بتواند تست تورینگ را پشت سر بگذارد. یعنی وقتی شما با یک ماشین و انسان روبرو میشوید، یک بچه ده ساله انسان، از ماشین خیلی بیشتر دارد؛ ولو در محدودهای که ماشین کار انجام میدهد، میتواند دراویوس را مثلاً در شطرنج ببرد، اما اینکه همه چیز ِکار نیست. بچه ده ساله، چیزهایی دارد که وقتی شما با آن تماس میگیرید، میبینید چیزهایی میفهمد که آن (هوش مصنوعی) کمبود دارد. البته اینها را در دهه ۶۰ و ۷۰ گفته. بعدش هم خیلی تاریخ جالبی دارد.

بازبینی #2
ایجاد شده 19 آوریل 2025 16:41:00 توسط ... .
به روزرسانی شده 19 آوریل 2025 16:57:03 توسط ... .